

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Szilárdtest fizika
Tárgykód:	VEMKFI2212A
Felelős szervezet neve:	Fizika és Mechatronika Intézet
Felelős szervezet kódja:	MKFI
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gurin Péter

Oktatás célja:

A tárgy célja a szilárdtestek fizikai tulajdonságainak és a bennük lejátszódó folyamatok mikrofizikai alapjainak megismerése; az anyagszerkezeti vizsgálatokhoz, szilárd anyagok tervezéséhez szükséges elméleti alapok megismerése.

Tantárgy tartalma:

1. Szilárdtestek klasszikus modelljei: Drude-modell. Elektromos- és hővezetési tulajdonságok, termoelektromos effektus, Hall-effektus.
2. Sommerfeld-modell. A klasszikus leírás gyenge pontjai, a kvantum effektusok jelentősége. Kvantumstatisztikák. Ideális fermion- és bozongáz termodinamikai tulajdonságai.
3. A kristályrács. Rácstípusok, szimmetriák, Bravais-rácsok, elemi cella, reciprokrács, Brillouin-zónák. Rácshibák és diszlokációk fajtái, jellemzése.
4. Mechanikai tulajdonságok. Rugalmas alakváltozás. Deformációs és feszültség tenzor, ezek kapcsolata, Hooke-törvény. Plasztikus deformáció. A kristályhibák hatása a mechanikai tulajdonságokra.
5. Rugalmas hullámok terjedése kristályrácsban. Hullámegyenlet és megoldásai. Rugalmas állandók és rácshibák vizsgálata ultrahanggal
6. Rácsrezgések, fononok. Egydimenziós lánc rezgései. Optikai és akusztikai ágak. Elektron-fonon kölcsönhatás. Peierls-átmenet.
7. Sugárzás és kristályrács kölcsönhatása. Diffrakció. Formafaktorok. Fononspektrum vizsgálata rugalmatlan neutronsórással. Felület- és elemösszetétel vizsgálati módszerek: RBS.
8. Szilárdtestek termodinamikai tulajdonságai. Fajhő: a rács és az elektronok járuléka. Hőtágulás
9. A kvantummechanika alapjai. Fizikai mennyiségek mint operátorok; sajátfüggvények, sajátértékek. Schrödinger-egyenlet.
10. Spin külső mágneses térben. NMR. Kovalens kötés elmélete: hidrogén molekula. Fémes kötés.
11. Periodikus potenciáltérben mozgó elektron. Kronig-Penney-modell. Bloch-tétel. Energisávok. Fémek, szigetelők, félvezetők sáv szerkezete. Elektronok és lyukak, effektív tömeg.
12. Félvezető anyagok és eszközök. Sajátvezetés, szennyezéssel vezeték. p-n átmenet. Dióda, tranzisztor, FET, IC
13. Dielektromos és optikai tulajdonságok. Polarizáció. Clausius-Mosotti összefüggés. Dielektromos állandó frekvenciafüggése. Ferroelektromosság. Piezoelektromos hatás.
14. Mágnesesség. Para- és diamágnesesség. Magyarozatuk. Ferromágnesesség és eredete: Ising-modell, Heisenberg-modell, Stoner-modell, Hubbard-modell. Spinüvegek. Szuperparamágneses anyagok. Mágneses tulajdonságok vizsgálata kismágneses neutronsórással.

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Szilárdtest fizika
Tárgykód:	VEMKFI2212A
Felelős szervezet neve:	Fizika és Mechatronika Intézet
Felelős szervezet kódja:	MKFI
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gurin Péter

Tantárgy tartalma:

15. Szupravezetés. Kísérleti tények. Meissner-effektus. Elméleti magyarázat: a BCS elmélet alapjai, Cooper-párok. Josephson-átmenet, SQUID. Magas Hőmérsékletu szupravezetés.

Számonkérési és értékelési rendszere:

vizsga

A szóbeli vizsgán fél óras felkészülés után 20-25 perc áll a hallgató rendelkezésére a vizsgakérdés/témakör kifejtésére.

Elégtelen (1) a felelet, ha a vizsgázó sem a témakör rövid vázlatát, sem pedig a témához kapcsolódó alapfogalmak definícióját nem tudja megadni.

Elégséges (2) a felelet, ha a vizsgázó a kérdéskör alapfogalmait értelmezni tudja.

Közepes (3) a felelet, ha a vizsgázó ismeri a kérdéskör alapfogalmait, s tanári segítséggel képes a témakör logikai összefüggéseinek bemutatására is.

Jó (4) a felelet, ha a vizsgázó logikusan felépített válaszában önállóan kifejti a tétel (vizsgakérdés) valamennyi fontos tényét, összefüggését, ám a tételhez kapcsolódó kötelező irodalmat nem, vagy csak hiányosan ismeri.

Jeles (5) a felelet, ha a vizsgázó mind a tétel, mind pedig a kötelező irodalom ismeretéről logikusan felépített, önálló, részleteiben is kifogástalan, az összefüggéseket hiánytalanul feltáró válasz keretében tesz tanúbizonyságot.

Kötelező és ajánlott irodalom:

Charles Kittel: Bevezetés a szilárdtest fizikába. Muzsaki Könyvkiadó (1965) Simonyi Károly: Elektronfizika. Tankönyvkiadó (1965) Ashcroft-Mermin: Solid State Physics. Holt, Rinehart and Winston Inc. (1976)